

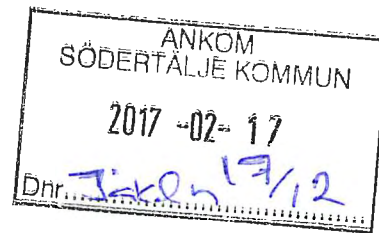

TJÄNSTESKRIVELSE

2017-02-16

Kommunstyrelsens kontor

Järna kommunstyrelsen

Utvärdering av politikerhörnan i Järna

Dnr: Jä 17/12

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsens kontor fick i uppdrag att utvärdera och komma med förslag om hur politikerhörnan i Järna kan utvecklas.

En enkät skickades ut till Järna kommunstyrelsens ledamöter och ersättare. Värt att notera är att det i Järna verkar finnas en större benägenhet att besöka politikerhörna jämfört med andra likande verksamheter i stadsbiblioteket och i Hölö bibliotek.

De problem som lyfts har främst gällt att det inte blir en konstruktiv diskussion, samt att samma frågeställningar/klagomål dyker upp vid varje tillfälle.

Utifrån resultatet av utvärderingen föreslås att om det efterfrågas en bredare marknadsföring och fler målgrupper behöver nås, bör möjligheten att vara på olika ställen övervägas, samt att ha olika tidpunkter. Det är inte nödvändigt att politikerhörnan är ett stående, återkommande format, utan det kan vara i olika format vid olika tillfällen, utifrån temat och önskad målgrupp.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, kommunstyrelsens kontor, 2017-02-16

Utvärdering av politikerhörna i Järna 2017-02-16

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Under förutsättning att ingen extern moderator anlitas för att leda samtalet under politikerhörnorna innebär förslagen inga ekonomiska konsekvenser för nämnden.

Kontorets/förvaltningens förslag till nämnden:

Kommunstyrelsen kontors förslag till Järna kommunalnämnd är att

- Att godkänna utvärderingen.

Rickard Sundbom

Stadsdirektör

Handläggare: Rebecka Ryblad
Samordnare kommunalnämnderna
Enheten för utredning och hållbarhet
Telefon (direkt): +46 (0) 8 523 023 25
E-post: rebecka.ryblad@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Akten

Rapport | 2017-02-16

Utvärdering av politikerhörna i Järna

Rebecka Ryblad
Samordnare kommundelsnämnderna
Enheten för utredning och hållbarhet
Telefon (direkt): +46 (0) 8 523 023 25
E-post: rebecka.ryblad@sodertalje.se

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Uppdraget	4
2. Utvärdering politikerhörna i Järna	4
3. Slutsats och förslag	6
4. Källor	6
4.1 Enkätmallen.....	7

1. Inledning

Mellanvalsdemokrati är ett sammanfattande begrepp som samlar olika metoder för möjlighet till påverkan mellan val. Kraven på olika typer av mellanvalsdemokrati har ökat, en anledning till detta är den ökade centraliseringen av beslutsfattandet under mitten av 1900-talet (Erlingsson och Wänström 2015:132). Medborgardialog i sin tur är ett brett begrepp som innebär olika typer av möten mellan väljare och förtroendevalda eller medborgare och tjänstemän, vilket kan inberäknas som en typ av mellanvalsdemokrati. Att efterfrågan på medborgardialoger har ökat kan bero på att dagens samhällsfrågor är komplexa och omstridda, gällande exempelvis integration, arbetslöshet, skolutveckling eller landsbygdsutveckling (Hellquist och Westin, 2015:1). Det finns därmed ett större behov att involvera medborgare och intressegrupper i policyprocessen, för att få förtroende och hantera motsättningar (ibid.). Dock innebär inte medborgardialoger nödvändigtvis medbestämmande i samma utsträckning som andra typer av mellanvalsdemokrati, såsom medborgarbudget¹.

Medborgardialog kan användas i olika steg i policy- och implementeringsprocessen, alltifrån att det är en initial diskussion där medborgarna får lämna förslag, till att den utgör ett kommunikationsverktyg för att lösa upp konflikter kring redan fattade beslut, alternativt i anslutning till beslutsfattandet för att förhindra sådana konflikter. Exempel på när medborgardialoger kan användas för att lösa upp motsättningar kan hämtas från Botkyrka där man höll dialoger efter att böneutrop från en moské godkänts av polisen. Ytterligare exempel kan hämtas från Södertälje när man hösten 2013 ordnade en dialog för att lyfta frågan om LSS-boende i Glasberga sjöstad.

I Järna bör även tidigare försök till mellanvalsdemokrati tas i beaktande i det fortsatta arbetet. Under 2008 hölls ett rådslag för att bestämma utformningen på en allaktivitetsbyggnad i Järna, men byggnaden kunde inte uppföras på grund av det ekonomiska läget som sedan uppstod i Sverige, Europa och världen. Trots att anledningen inte var möjlig för kommunen att påverka, kan sådant skada tilliten hos invånarna.

I och med att medborgardialoger kan användas på olika sätt bör syftet med (varför) och utformningen av (vilken typ av medborgardialog, grad av medbestämmande) dialogen klargöras innan. Även kommunens styrdokument för medborgardialog ska tas i beaktande² i planeringen av medborgardialoger.

¹ Där en summa pengar avsätts för att medborgare genom olika former av direktdemokrati får avgöra hur de ska användas.

² Styrdokumentet "Strategi för ökad medborgardialog" är ute på remiss tills den 9 januari 2017 och ska därefter beslutas om i kommunstyrelsen.

1.1 Uppdraget

Järna kommundelsnämnd uppdrog åt kommunstyrelsens kontor vid nämnden den 6 december 2016 (§193)

”Nämnden uppdrar till kommunstyrelsens kontor att utvärdera politikerhörnan som införts på försök under år 2016 samt, utifrån utvärderingen, redovisa förslag på hur dessa träffar kan utvecklas inför år 2017. Redovisningen ska rapporteras på nämndens första sammanträde 2017.”

2. Utvärdering politikerhörna i Järna

Politikerhörna har genomförts första onsdagen i varje månad med start klockan 16 utom vid sommar- och juluppehåll: juli-augusti och januari. De har hållits på Järna bibliotek och information och inbjudan har via biblioteket spridits genom bibliotekets programfolder, sociala medier, evenemangskalendern, webben, affischer på biblioteken och i kommunens infoblad. Under 2016 har dagordningen hållits öppen och deltagarna har haft möjlighet att lyfta de ämnen de vill diskutera.

Utvärderingen har genomförts genom att en enkät skickats ut via e-post till nämnden, både ersättare och ledamöter. Nämnden ombads att besvara enkäten inom 5 dagar, vilket kan ha påverkat bortfallet.

Antal svar: 9

Antal av de som besvarat enkäten som deltagit i en eller flera politikerhörna: 7

Bortfall: 13

Nedan redovisas en sammanfattning av enkätsvaren.

Vad har fungerat bra med politikerhörnan?

Samarbetet med biblioteket har fungerat väl, de har ordnat med förtäring och lokal. Vid varje träff har det kommit medborgare och ställt frågor, vilket visar på att det finns engagemang och intresse.

I flera av svaren lyfts vikten av att medborgarna får diskutera sina villkor och att det är positivt att det finns ett intresse från medborgare att prata med politiker. Det är även bra för politikerna att få diskutera med medborgarna, för att höra vad de tycker. Politikerhörnan har fungerat lite som en ventil för medborgare med behov att bli lyssnade på.

Vad har fungerat mindre bra med politikerhörnan?

Respondenterna anger att det under året upplevts problematiskt att samma personer kommer varje gång och att samma frågor lyfts. Stundtals har det varit en otrevlig ton och deltagarna vill

ibland inte ha svar på sina frågor utan bara lyfta klagomål. Det har förekommit personangrepp mot kommunalanställd (ej närvarande).

Vidare lyfts i svaren att närvaron från nämndens sida kan förbättras och att fördelningen mellan representanter från de olika partierna inte varit jämn.

Organisationsmässigt har det upplevs svårt att hålla möten då de närvarande politikerna behöver vara samtalsledare, hålla reda på talarordning, föra minnesanteckningar, kunna ta fram svar på tidigare frågeställningar och samtidigt besvara frågor mm. Det lyfts också i svaren att tidpunkten är för tidigt på eftermiddagen. Detta gör att det kan vara svårt för både politiker och medborgare att delta. Vid politikerhörnorna har det även varit svårt att få bredare spridning på besökare gällande åldrar.

Slutligen, även om biblioteket har varit en bra samarbetspart är deras lokaler inte fullt ut tillgänglighetsanpassade.

Vad tror du skulle vara bra förbättringsåtgärder?

- Ta in en neutral samtalsledare (ej politiker) och någon som kan hålla ordning på talaordningen samt någon som för anteckningar.
- Vara noggrannare med att alla politiker i nämnden deltar – förslagsvis ett rullande schema.
- Ha en dagordning och medborgare kan lämna frågor i förväg, alternativt ha en ”övriga frågor” punkt, som dock inte får ta hela mötestiden.
- Ha bestämd tid för presentation och frågor.
- Bjuda in olika gäster.
- Ha teman för mötena.
- Ha beredskap för hotfulla/otrevliga situationer.
- Byta lokal då biblioteket kanske inte är rätt plats, ifall det blir högljudda diskussioner.
- Mer diskussion om hur olika partier vill utveckla Järna
- Bredare förankring
- Mer genomtänkt format med tydligare uttalat syfte
- Utveckla informationspridningen om träffarna för att nå en bredare publik – digital marknadsföring.
- Komma överrens om gemensamma ramar för samtalet – både nämndledamöter och medborgare.
- Ha fler träffar
- Variera tidpunkt och plats
- Kommunicera när och var det sker
- Flytta tiden till klockan 17:00-18:30

3. Slutsats och förslag

Trots bortfallet ger enkätsvaren en bild över hur arbetet med politikerhörnan har fortgått under året. Värt att notera är att det i Järna verkar finnas en större benägenhet att besöka politikerhörna jämfört med andra likande verksamheter i stadsbiblioteket och i Hölö bibliotek.

De problem som lyfts har främst gällt att det inte blir en konstruktiv diskussion, samt att samma frågeställningar/klagomål dyker upp vid varje tillfälle.

Utifrån förslag om att det behövs en bredare marknadsföring och fler målgrupper behöver nås, bör möjligheten att vara på olika ställen övervägas, samt att ha olika tidpunkter. Det är inte nödvändigt att politikerhörnan är ett stående, återkommande format, utan olika event kan skapas vid varje tillfälle, utifrån temat och önskad målgrupp.

För att komma till rätta med de problem som upplevts under året föreslås följande:

- Planera in politikerhörnorna på olika platser vid olika tidpunkter för att nå olika grupper och välja plats med god tillgänglighet.
- I planeringen bestämma vilka politiker från nämnden som ska närvara på vilken träff.
- Bestämma ett tema och format för respektive träff, formatet kan variera beroende på vad som ska diskuteras.
- Temat och val av lokal bör synkroniseras – exempelvis om skolan ska diskuteras bör om möjligt dialogen förläggas i skolan.
- I samarbete med organisationerna som har verksamhet i lokalerna ordna marknadsföringen. Genom att temat och lokal synkroniseras, kan organisationen i lokalen nå målgruppen enklare.
- Förslag om samtalsledare/moderator bör diskuteras i nämnden. Detta innebär en kostnad för nämnden om en moderator ska upphandlas/anlitas.

4. Källor

Erlingsson och Wänström (2015) *Politik och förvaltning i svenska kommuner*. Studentlitteratur:
Lund

Hellquist och Westin (2015), *Medborgardialog om komplexa samhällsfrågor. En studie av SKL:s utvecklingsarbete*. Sveriges Kommuner och Landsting.

4.1 Enkätmallen

Utvärdering politikerhörna Järna kommunalnämnd

Under 2016 har Järna kommunalnämnd haft politikerhörnor på biblioteket där kommuninvånare haft chans att ställa frågor om utvecklingen i kommunalnämnden. På uppdrag av kommunalnämnden (Järna KDN 2016-12-06, § 193) genomförs nu en utvärdering av detta och härmed ombeds nämnden besvara nedanstående enkät.

Har du deltagit i en eller flera politikerhörnor: Ja Nej

1. Vad har fungerat bra med politikerhörnan?
2. Vad har fungerat mindre bra med politikerhörnan?
3. Vad tror du skulle vara bra förbättringsåtgärder?

Övriga kommentarer